

**B.R.S. Semester - 5 (CBCS) Examination**  
**Oct/Nov - 2025 (NEW COURSE)**  
**C-17 Agronomy(Core -17)**

Time: 2:00 Hours

Marks:50

**Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- 
- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (૧૦)
- 1) ખંડ એટલે શું? ખંડના કદને અસર કરતા પરિબલો મુદાસર સમજાવો.
  - 2) પ્રયોગ એટલે શું? પ્રયોગના હેતુઓ જણાવી, ક્ષેત્રપ્રયોગનું વર્ગીકરણ સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (૧૦)
- 1) ક્ષેત્રપ્રયોગમાં પ્રાયોગિક દોષમાં વધારો કરતા પરિબલોની મુદાસર ચર્ચા કરો.
  - 2) પ્રયોગનું સ્થળ નક્કી કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાની બાબતો મુદાસર સમજાવો.
- પ્રશ્ન-૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ ટૂંકનોંધ લખો. (૧૫)
- 1) સીમા અસર
  - 2) ચોરસ ખંડ અને લંબચોરસ ખંડના ફાયદા-ગેરફાયદા
  - 3) સમાનતા પ્રયોગ
  - 4) પદિક નમુના પદ્ધતિ
  - 5) જમીનમાં રહેલા તફાવતની અસર ઓછી કરવા માટેના ઉપાયો
- પ્રશ્ન-૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ પાંચ પ્રશ્નોના માગ્યા મુજબ જવાબ આપો. (૧૫)
- 1) પુનઃરચના એટલે શું?
  - 2) ઉત્તર થી દક્ષિણ દિશા તરફ જતા જમીનની ફળદ્રુપતા વધતી જતી હોય તો બ્લોક અને ખંડની ગોઠવણી કઈ રીતે કરશો તે આકૃતિ દોરીને બતાવો.
  - 3) પાકની બે હાર વચ્ચેના ત્રણ અંતરો 25 સે.મિ., 50 સે.મિ. અને 75 સે.મિ. ની મગફળીના પાક ઉત્પાદન પર શું અસર થાય છે તે ચકાસવાના પ્રયોગમાં ખંડની ઓછામાં ઓછી પહોળાઈ કેટલી રાખશો? (ગણતરી દર્શાવવી આવશ્યક)
  - 4) ચણાના પાક પર નાઈટ્રોજનના ત્રણ જુદા જુદા પ્રમાણની અસરકારકતા ચકાસવાના પ્રયોગમાં માવજત અને પ્રયોગનું માધ્યમ કોને કહેવાય?
  - 5) નમુનો લેવાની સ્તરીત નમુના પદ્ધતિ વિષે ટૂંકમાં જણાવો.
  - 6) સમષ્ટિનું કુલ કદ 20000 એકમોનું હોય અને તેમાંથી 200 નમુના લેવાના હોય તો નક્કી કરવામાં આવતું સરખું અંતર (નિશ્ચિત અંતર) કેટલું થશે?
  - 7) પ્રાયોગિક દોષ એટલે શું?

\*\*\*\*\*